

Jorden for 1 Aar ad Gangen. Derved kommer man i Modstrid med Loven af 1922, i hvert Fald hvad angaar dens Mening. Jeg bestrider ikke Kirkeministeriets juridiske Ret, men dets moralske Ret til at optræde saadan, fordi det er i Modstrid med al sund Sans at tvinge Menighederne til at bortforpagte Jord for 1 Aar ad Gangen. Jeg vil sige, at har der været Trakasserier fra Menighedsraadenes Side, saa har der ogsaa været noget i Retning af Tyng fra Kirkeministeriets Side, og jeg for min Del maa sige, at naar man i Folketinget fra forskellig Side, ogsaa fra mit Partis Side, har syntes at være enig om, at Loven af 1922, saaledes som den er, er ganske umulig, saa deler jeg absolut ikke den Opfattelse. Jeg mener, at før man griber til nye Bestemmelser i Forhold som dette, maa man have fornøden Taalmodighed til at prøve ad forskellige Veje, hvorvidt det er muligt at gennemføre de Lovbestemmelser, der her en Gang er vedtaget. Jeg er fuldstændig klar over, at naar der staar i Loven af 1922, at Jorden kan kun afhændes med fri, arvelig og afhændelig Brugsret, saa kan det maaske være, at det medfører visse grundbogsmæssige Vanskeligheder for, at der kan blive bygget med Laan fra Statens Side paa disse Præstegaardsjorder. Men disse grundbogsmæssige Vanskeligheder er sikkert ikke af mere gennemgribende Karakter, end at de ved nærmere Undersøgelse af Forholdene vil kunne klares. Derfor vil jeg for mit Vedkommende mene, at det er noget forhastet, naar man nu kommer og fremstiller Sagen, som om det er ganske nødvendigt at indføre Loven af 4. Oktober 1919 med den Begrundelse, at der overhovedet ingen anden Vej er frem til et fornuftigt og naturligt Forhold de sønderjydske Menigheder og det danske Kirkeministerium imellem paa dette specielle Omraade.

Med Hensyn til Udstykningen vil jeg hævde, at Menighederne kun har staaet paa deres Ret til at være medbestemmende med Hensyn til, hvad Prisen for den Jord skulde være, som man eventuelt skulde afstaa efter Loven af 30. Juni 1922. Derimod er der et andet Forhold, som jeg ikke kan lade være at kritisere herfra, og det er dette, at man har forsøgt at skubbe en Organisation ind imellem Menighedsraadene og Ministeriet, en Organisation, som efter min Mening ikke har Spor af Adkomst til at medvirke her. Det er Amtshusmandskommissionen. Jeg forstaaer ikke, at man har nogen som helst Lovhjemmel til at give denne Kommission Adkomst til at indkalde Ansøgninger om Præstegaardsjord; det er at give den en Myndighed, som der ingen Lov-

hjemmel er for. Jeg ved overhovedet ikke, hvilken lovlig Adkomst Husmandsorganisationerne har til at tale med om det Spørgsmaal. Dermed skal ikke være sagt, at jeg for mit Vedkommende ikke gerne vilde være medvirkende til, naar Præstegaardsjorden udstykkes eller bortforpagtes i de sønderjydske Landsdele, at det netop bliver til mindre Jordbrugere og de mindre bemidlede i Samfundet dernede, saa Udnyttelsen af den kan komme dem til gode, og vi derved kan medvirke til, at de smaa Brug kan blive noget større. Men jeg tror, det er meget mere paa Tillægsparcerellerne, at Agitationen kan drives, end det er paa Oprettelsen af selvstændige Husmandsbrug paa Præstegaardsjorderne.

Saa kan man hævde: Ja, men Husmandsorganisationerne dernede har krævet den Jord udstykket. Jeg ved imidlertid ikke, med hvilken Ret de har krævet det, thi de har intet som helst Krav at stille, i alt Fald ikke noget juridisk begrundet Krav. Jeg vil ogsaa gerne have Lov til at sige, at naar man her møder frem med 49 Underskrifter fra Formænd for Husmandsorganisationerne dernede, som kræver at faa denne Jord udstykket, saa har jeg talt med adskillige af disse Underskrivere og spurgt: Vil I virkelig have Præstegaardsjorderne udstykket? Og de har svaret: Naa, nej, her er det ikke just nødvendigt, men vi vilde gerne støtte de andre. Det er ikke ret mange Dage siden, at en Husmandsforenings-Formand fra et Sogn, hvor Præstegaardsjorden omfatter et meget stort Areal, sagde til mig: Nej, jeg vil skam ikke have Præstegaardsjorden udstykket. Jeg er selv Medlem af Menighedsraadet, og jeg indser meget vel, at det ikke vil være heldigt for Kirkelivet og for Kirkeøkonomien i det hele taget at gaa til det, særlig ikke under de Forhold, vi lever under nu, da der er aabnet Mulighed for, og da der føres Tale i Rigsdagen om en Adskillelse af Kirken fra Staten. Jeg kunde nævne mange Eksempler paa, at der er gaaet Agitation i det Spørgsmaal, mere end heldigt er for en saglig Udvikling af Spørgsmaalet.

Jeg nævnte før, at jeg gerne vil være medvirkende til, at Præstegaardsjorderne i de sønderjydske Landsdele dels ved Bortforpagtning, dels ved eventuel Udstykning af Jorderne til selvstændige Husmandsbrug eller til Tillægsparcereller, i saa vid Udstrækning som muligt paa den bestaaende Lovs Grund kom Husmandsbrugene til gode. Det er muligt, at der hidtil i og for sig ikke har været andet i Vejen — det er en Mulig-